וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין ולמאן דאמר מלמדין [א] שתויי יין הוה ליה שלישי ושלשה לד"ה אין מלמדין: עומד על גבי כלים על גבי בהמה על גבי רגלי חבירו פסול: מנלן דתנא דבי רבי ישמעאל הואיל ורצפה מקדשת וכלי שרת מקדשים מה כלי שרת לא יהא דבר חוצץ בינו לבין כלי שרת אף רצפה לא יהא דבר חוצץ בינו לבין הרצפה וצריכא דאי אשמעינן כלי משום דלאו מינא דבשר נינהו אבל בהמה דמינא דבשר הוא אימא לא ואי אשמעינן בהמה דלא מינא דאדם הוא אבל חבירו דאדם הוא אימא לא צריכא תניא רבי אליעזר אומר רגלו אחת על הכלי ורגלו אחת על הרצפה רגלו אחת על האבן ורגלו אחת על הרצפה רואין כל שאילו ינטל הכלי ותנטל האבן יכול לעמוד על רגלו אחת ויעבוד עבודתו כשירה ואם לאו עבודתו פסולה בעי רבי אמי נדלדלה האבן ועמד עליה מהו היכא דאין דעתו לחברה לא תיבעי לך דודאי חייצא כי תיבעי לך דדעתו לחברה מאי כיון דדעתו לחברה כמה דמחבר' דמיא או דילמא השתא מיהא הא תלישא רבה זוטי בעי לה הכי בעי רבי אמי נעקרה האבן ועמד במקומה מהו מאי קא מיבעיא ליה כי קדיש דוד רצפה עליונה קדיש או דילמא עד לארעית דתהומא קדיש ותיבעי ליה כל העזרה כולה לעולם פשיטא ליה דעד ארעית דתהומא קדיש והכי קמיבעיא ליה דרך שירות בכך או אין דרך שירות בכך תיקו: קיבל בשמאל פסול ור"ש מכשיר: ת"ר באצבעו ולקח מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין באצבע ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין אמר ר"ש וכי נאמרה יד בקבלה אלא באצבעו ונתן שלא תהא נתינה אלא בימין הואיל ולא נאמרה יד בקבלה קיבל בשמאל כשר ור"ש ממה נפשך אי אית ליה גזירה שוה כי לא נאמרה יד בקבלה מאי הוי ואי לית ליה גזירה שוה כי נאמרה יד בקבלה מאי הוי אמר רב יהודה לעולם לית ליה גזירה שוה והכי קאמר וכי נאמר יד ימין בקבלה הואיל ולא נאמר יד ימין בקבלה קבל בשמאל כשר א"ל רבה א"ה אפילו נתינה נמי ועוד וכי לית ליה לר"ש ג"ש והתניא ר"ש אומר כל מקום שנאמר יד אינה אלא ימין אצבע אינה אלא ימין אלא אמר רבא לעולם אית ליה ג"ש והכי קאמר וכי נאמרה יד בקבלה הואיל ולא נאמר' יד בקבלה אלא אצבע ואי אפשר לקבלה באצבע קיבל בשמאל כשר אמר ליה רב סמא בריה דרב אשי לרבינא איפשר דעביד ליה אזן לשפת מזורק ומקבל (א) בה אלא אמר אביי

שני כתובין הבאין כאחד. דבתרוייהו כתיב קראי למיתה בסנהדרין באלו הן הנשרפין (פג:) וטובא קשיא לי בגוה חדא דמה לו ללמוד מהן הא מיתה בגופה כתיב דכיון דזר הוא והזר הקרב יומת דהא מחוסר בגדים נמי הכי ילפינן ליה בסנהדרין (שם) אין בגדיהן עליהן אין כהונתן עליהן והוו להו זרים ועוד א"כ חילול עבודה לא נילף מיניה דבחילול נמי קראי טובא איכא: **הואיל ורצפה מקדשת.** לעמוד לשרת שהרי דוד קידשה בשתי תודות ובשיר של פגעים כדאמרינן לקמן בשמעתין כי קדיש דוד כו': **וכלי שרת מקדשין.** כדכתיב וימשחם ויקדש אותם (במדבר ז): **לא יהא דבר חוצץ בין כהן לכלי שרת.** בקבלת הדם כדכתיב ולקח הכהן (ויקרא ד) שתהא לקיחה בעצמו של כהן: **וצריכא.** למיתני במתני' חצילת כלים ובהמה ורגל חבירו לפי הסדר שנשנו בה: **דלאו מינא דבשר אדם הוא.** וכיון דאינו ממין אדם כלל הוי מין בשאינו מינו וחוצץ: **רגלו אחת על האבן.** שמוטלת על הרצפה ואינה מן הרצפה: **נידלדלה.** אבן אחת מאבניה מקביעותה ומתנענעת ברצפה: **נידלדלה.** לכאן ולכאן: **נעקרה.** לגמרי והגומא נראית שם ועמד בגומא ועבד: **כי קדיש דוד.** שהיה מקדש אותה בשתי תודות ובשיר של פגעים כדתנן במס' שבועות (יד. טו.): **ליבעי ליה כל העזרה כולה.** שנטלה רצפה שלה: **דרך שירות בכך.** מי הוי אורח ארעא ומיקרי שירות או לא: **באצבעו ולקח.** דכתיב ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות הטילו הכתוב לאצבע בין קבלה לזריקה דורשהו לפניו ולאחריו לומר שלא יהיו אלא בימין דילפינן לקמן בשמעתין כל מקום שנאמר אצבע אינו אלא ימין: **וכי נאמרה יד בקבלה.** קס"ד דאם נאמרה בה יד הוה ר"ש מודה בה אבל באצבע לא יליף בה ימין. לקמן בעי לה ומשנינן לה: **אלא באצבעו ונתן כו'.** בהא מודינא לך דזריקת חטאת בעיא ימין: **ור"ש.** דאמר אי הוה כתיב בה יד הוה יליף לה ימין ומאצבע לא יליף: **ממה נפשך אי אית ליה ג"ש.** דילפינן יד יד דקמילה ממצורע דכתיב ביה על בהן ידו הימנית אף כל מקום שנאמר יד אינה אלא ימין: **כי לא נאמר יד בקבלה מאי הוי.** הרי נאמר בה אצבעו ונילף אצבע אצבע נמי מהתם דכתיב במצורע (שם) וטבל הכהן את אצבעו הימנית: ה"ג **לעולם לית ליה ג"ש וה"ק וכי נאמר יד ימנית כו': אלא אמר רבא לעולם אית ליה ג"ש וה"ק וכי נאמר בה יד בקבלה.** אי הוה כתב יד שהיה ראויה לאחוז בכלי ולקבל הדם הוא איכא למידרש נמי אקבלה והואיל ולא נאמר כאן יד אלא אצבע ואי אפשר לקבל דם בכלי באצבע לבדה ע"כ משום נתינה הוא דכתיב בה שהוא ראוי לה ולא משום קבלה נמצא שאף אצבע לא נאמר בו לפיכך קיבל בשמאל כשר: **אוזן.** כמו שעושים לכדים של חרס שקורין מאניק"ו: **ומקבל ביה.** בההוא אוזן מקבל את הדם באצבע שתוחב אצבעו לתוכה ונושא את המזרק ומקבל: נדרס.

זר הוי קרא שלישי וא"כ ליהוו שלשה כתובין הבאין כאחד ולמאי דפרישית אתי שפיר דמיתה דמחוסר בגדים לא מיתורא אלא משום דאשכחן דזר הוי במיתה ולכך אמרינן דלא ילפינן מיתה מהא דקרייה רחמנא זר ולפירוש הקונטרס דיליף מינייהו קשה דהוה ליה שלשה כתובים הבאין כאחד ובקונטרס פירש וה"ה נמי דמצי למימר משום דהוי זר ושלא רחוץ ידים ורגלים שני כתובים הבאין כאחד דהא מחוסר בגדים גופיה לא כתיבא ביה מיתה אלא משום דזר הוא וחדא מינייהו נקט ואי איפשר לומר כן דבהדיא אשכחן מיתה במחוסר בגדים בפרשת ואתה תצוה ומיהו פירוש הקונטרס על כרחין עיקר דבסנהדרין סוף פרק הנשרפין (דף פג: ושם ד"ה אין) יליף בהדיא מחוסר בגדים במיתה משום דהוו להו זרים דאין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהן ומיתה דכתיבא בפרשת ואתה תצוה מפרש ה"ר יעקב מאורלינש דבמכנסים כתיב וקרא דוחגרת דדריש מיניה בריש פירקין בסנהדרין אין בגדיהם עליהם אין כהונתן עליהם והוו להו זרים איצטריך לשאר בגדים ומיניה לא הוה ילפינן מכנסים דלא כתיבא בההיא פרשתא ומיהו למאן דמרבי ביומא (דף ה:) מכנסיים מווה הדבר [וי"ו מוסיף על ענין ראשון] קשה מיתה דכתב רחמנא גבי מכנסים למה לי ועוד קשה לפירוש הקונטרס דליהוי זר ומכנסים ושלא רחוץ שלשה כתובים: **הואיל** ורצפה מקדשת. דוד קידשה כדפירש בקונטרס ואע"ג דשלמה בנה הבית דוד קידשה כדאמר לקמן בשמעתא כי קדיש דוד וכו' ובירושלמי דפרק ב' דשבועות אמרינן דוד זה מלך גד זה נביא. ומה שפירש בקונטרס שקידשה בשתי תודות ובשיר אינו כן דעזרה אינה מקדשה בשתי תודות אלא בשירי מנחה כדאיתא בשבועות (דף טז.): **הואיל** ורצפה מקדשת. פירוש דמקדשת האדם לעבוד עבודה שם דאינו יכול לעבוד במקום אחר וכלי שרת פירוש בגדי כהונה מקדשין האדם לעבוד עבודה מה כלי שרת לא יהא דבר חוצץ בינו לבין כלי שרת דהא כתיב על בשרו כדאמרינן לעיל (דף יט.) ובגדי כהונה קרי להו כלי שרת כדאמר לעיל (דף יג.) שתהא בכהן כשר ובכלי שרת ובקונטרס פי' שבכלי שרת ממש שלא יהא דבר חוצץ בין כהן לכלי שרת בקבלת הדם כדכתיב ולקח הכהן שתהא לקיחה בעצמו של כהן ואם תאמר מדאשיב ליה הכא חצילה ולעיל (יט.) נמי דפריך ותיפוק לי משום חצילה וגבי ההוא דכריך ידיה בסילתי (פסחים דף נז.) אלמא לקיחה ע"י ד"א לא שמה לקיחה ובפ' לולב הגזול (סוכה דף לז.) קאמר רבא לקיחה ע"י דבר אחר שמה לקיחה ויש לומר דהתם (ב) [לא] מיירי כגון דכריך ידיה בסודר ונוטל לולב דהא ודאי לא הוי לקיחה אלא דכריך ליה ללולב בסודרא ונוטלו ובאותו ענין מייתי רבא ראיה מאזוב וכן צריך לומר מתוך שמעתא דהתם (דף לז:) דקאמר רבא גופיה מין במינו אינו חוצץ הא בשאינו מינו חוצץ ואמאי והא לקיחה ע"י דבר אחר שמה לקיחה ושמא חד מינייהו רבה ולמאי דפרישית ניחא דכי כריך ליה ללולב בסודר אף על פי שאינו חיבור גמור הוי כמו בית יד ולהכי חשיב ליה לקיחה וקצת קשה מההיא דיומא (דף נח.) דקאמר הניח מזרק בתוך מזרק מהו מאי קא מיבעיא ליה הא כי האי גוונא הויא לקיחה על ידי ד"א שמה לקיחה דליהוי חיצון בית יד לפנימי ויש לומר דלאו אמיא ליה חיצון בדופניו שמטלטל הפנימי על ידו הכי נמי דהויא לקיחה מטעם בית יד אלא הכא במאי עסקינן כגון שנושא החיצון מתחתיו דלא מהני כלל לפנימי:

מסורת הש"ס

א) קידושין לז. וש"נ, ב) שם לה., ג) תוספתא קרבנות פ"א ה"ה, שבת צג:, בע"ז עירובין כה. סוכה כג., ד) לקמן כו. יומא נח., ה) [עיין תוס' יומא נג: ד"ה שלא] ת"כ ויקרא חובה פ"ט ה"א, ו) [מנחות יט. ע"ש], ז) מנחות י. תו' פ"א ה"ה, ח) לקמן מז:, ט) סוכה לז:, י) דף יז: ובסנהדרין פג:, כ) [ועי' תוס' פסחים נז. ד"ה דכריך וביומא נח. ד"ה אין ותוס' לז. ד"ה כי היכי [צ"ל ד"ה דבעינא]:

תורה אור השלם

1. ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנת מזבח העלה ואת דמו ישפך אל יסוד מזבח העלה: ויקרא ד, כה

מוסף רש"י

[illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

עין משפט נר מצוה

עד ב מיי' פ"ט מהלכות ביאת מקדש הלכה יח:
עה ג מיי' שם הלכה יט:
עו ד מיי' פ"ו מהלכות בית הבחירה הלכה י:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומקבל ביה אלא: (ב) תוס' ד"ה הואיל וכו' וי"ל דהתם מיירי כגון דצריך לולב בסודרא ונוטל הסודר בידו דהא ודאי לא הוי לקיחה אלא היכא דצריך ליה ללולב:

לעזי רש"י

מאניק"ו אנש"א. אוזן, ידית (של כלי).

שינויי נוסחאות

[illegible]

ליקוטים

[illegible]